

AC-3241

Seat No. _____

M. A. (Part - II) Examination

April / May – 2003

Economics

(Theory of Growth – Economics of Development)

(Group - D)

Time : 3 Hours]

[Total Marks :

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

- ૧ આર્થિક વિકાસ અને આર્થિક વૃદ્ધિનો તફાવત સમજાવો. માનવ વિકાસનો ખ્યાલ આ બન્નેથી જુદો છે કે કેમ તે પ્રો. એ.કે.સેન્નના વિચારોના સંદર્ભમાં સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

- ૧ નવપ્રશિષ્ટ અર્થશાસ્ત્રીય અભિગમ આર્થિક વૃદ્ધિના સંદર્ભમાં સમજાવો. હેરોડ-ડોમરના આર્થિક વૃદ્ધિના મોડેલ કરતાં આ અભિગમ વધારે વ્યાવહારિક છે કે કેમ ? સ્પષ્ટ કરો.
- ૨ આર્થિક વિકાસમાં મૂડીની ભૂમિકાની ચર્ચા કરો. આર્થિક વિકાસમાં મૂડીની ભૂમિકા સમજાવવામાં મૂડી-ઉત્પાદન ગુણોત્તર કેટલે અંશે સહાયરૂપ થાય છે ? - સમજાવો.

અથવા

- ૨ આર્થિક વિકાસ અંગેનો શુમ્પીટરનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક રીતે તપાસો.
- ૩ સમતોલ વિકાસની વ્યૂહરચના સમજાવો. વિકસતા દેશોમાં હર્શમેન્નો અસમતોલ વિકાસનો સિદ્ધાંત કેવી રીતે પ્રસ્તુત છે ?

અથવા

- ૩ ભારતના આયોજનની સિદ્ધિઓ અને સીમાઓની વિગતે સટીક ચર્ચા કરો.
- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે પર ટૂંકનોંધ લખો :
- (અ) રોસ્ટોવનો આર્થિક વૃદ્ધિનો અભિગમ
- (બ) આર્થર લેવિસ (Lewis)નો આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત
- (ક) આર્થિક વિકાસનો રિકાર્ડનો અભિગમ
- (ડ) રોઝેસ્ટીન રોડનનો આર્થિક વિકાસનો સિદ્ધાંત
- (ઈ) આર્થિક વિકાસ અને માનવ મૂડી
- (ફ) ટેકનિકલ પ્રગતિ.

AC-3241]

1

[Contd..

ENGLISH VERSION

Instruction : All questions carry equal marks.

- 1 Explain the difference between Economic Development and Economic Growth. Is the concept of Human Development different from each of these ? Explain in the context of the ideas of *Prof. A.K.Sen.*

OR

- 1 Explain the Neo-Classical Approach for Economic Growth. Is this approach more realistic compared to *Harrod-Domar's* Growth model ? Explain.
- 2 Discuss the role of capital in Economic Development. To what extent does capital output ratio help in understanding the role of capital in economic development ? Explain.

OR

- 2 Examine critically *Schumpeter's* theory of Economic Development.
- 3 Explain the Balanced Growth strategy of Economic Development. How *Hirschman's* Unbalanced Growth theory is relevant in the Developing countries ?

OR

- 3 Critically discuss the achievements and limitations of planning in India.
- 4 Write short notes on any two of the following :
 - (a) *Rostow's* approach of Economic Growth
 - (b) Theory of Economic Development by *Arthur Lewis*
 - (c) *Ricardian* approach of Economic Development
 - (d) *Rosenstein Rodan's* theory of Economic Development
 - (e) Economic Development and Human capital
 - (f) Technical progress.